

Jaargang 2020, Editie week: 26, 25 juni 2020

- [Binnenlandse signalen](#)

- › 3553 Cluster van patiënten met listeriose gerelateerd aan forelfilet
- › 3544 COVID-19 uitbraak onder slachthuismedewerkers in Boxtel (vervolg)
- › 3531 COVID-19 besmettingen bij nertsenbedrijven (vervolg)
- › 3517 COVID-19 in Nederland (vervolg)

- [Buitenlandse signalen](#)

- › 3500 Verspreiding SARS-CoV-2 in Europa en wereldwijd (vervolg)

- [Jaarrapportages en overige publicaties](#)

- › 3554 NethMap / MARAN 2020: Jaarlijkse rapportage antibioticaresistentie en -gebruik in Nederland

Binnenlandse signalen

3553 Cluster van patiënten met listeriose gerelateerd aan forelfilet

Middels whole genome sequencing is een cluster van 4 patiënten met listeriose en 3 voedselisolaten geïdentificeerd. De 4 patiënten (3 vrouwen en 1 man, 70-85 jaar) zijn in februari (1) of in mei (3) 2020 ziek geworden. Eén patiënt is aan de gevolgen van listeriose overleden, een tweede patiënt is overleden zonder verder informatie over de oorzaak. De 3 voedselisolaten zijn afkomstig van 1 bedrijf en zijn gevonden in forelfilet in 2019 en 2020. De NVWA heeft contact opgenomen met het bedrijf en afgelopen week heeft er een recall van gerookte forelfilet

van het betreffende bedrijf plaatsgevonden. Ook is er een publiekswaarschuwing gepubliceerd op de website van de NVWA. Er is een bericht over het cluster geplaatst op het informele platform (EPIS-FWD) van het ECDC. Geen van de reagerende (Europese) landen rapporteren gerelateerde patiënten. Bronnen: RIVM, [NVWA](#), WFSR.

(*Listeria monocytogenes*)

3544 COVID-19 uitbraak onder slachthuismedewerkers in Boxtel (vervolg)

In het Wekelijks Overzicht van 28 mei werd gerapporteerd over meerdere COVID-19 clusters onder slachthuismedewerkers op verschillende locaties in Nederland, waaronder een slachtbedrijf van VION in Boxtel met 1800 medewerkers. Aanvullend aan de maatregelen die door VION zijn genomen naar aanleiding van een eerste steekproef (waaronder een gezondheidscheck aan de poort) heeft het bedrijf met GGD Hart voor Brabant, RIVM, ErasmusMC en het IRAS van Universiteit Utrecht protocollen uitgewerkt en zijn diverse onderzoeken opgestart om de effecten te meten van de genomen maatregelen. Met het IRAS en ErasmusMC is onderzoek gaande naar de mogelijke aanwezigheid van SARS-CoV-2 in productieruimten. Dit betreft zowel oppervlakte- als luchtmonsters in de vleesverwerkingsruimten. De eerste resultaten van dit onderzoek laten zien dat in 94% van deze monsters geen virus is aangetoond. In de 6% positieve monsters zijn zeer lage hoeveelheden virus aangetoond. In de tweede steekproef uitgevoerd op 15 juni zijn 80 medewerkers onderzocht die na de gezondheidscheck hebben gewerkt in de slachtruimte of de uitsnijderij. Hiervan hadden 27 medewerkers een positieve corona PCR. Uit de analyse van deze labwaarden blijkt dat alle medewerkers die positief testten op het moment van afname een laag gehalte aan virus-RNA hadden. De bedrijfsarts heeft de positief geteste medewerkers 72 uur gemonitord op klachten en 2 van de 27 positief geteste medewerkers zijn op basis van de landelijke richtlijnen in isolatie gegaan omdat zij klachten ontwikkelden

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

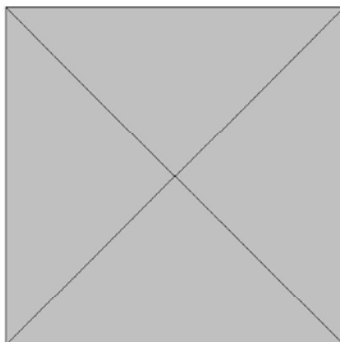
3531 COVID-19 besmettingen bij nertsensbedrijven (vervolg)

In een eerder bericht meldden we SARS-CoV-2 besmettingen bij nertsensbedrijven. Omdat de nertsens de infectie ook subklinisch kunnen doormaken en er niet altijd een duidelijk verhoogde mortaliteit is, is de surveillance bij de bedrijven geïntensiveerd. Bij alle bedrijven is serologische onderzoek gedaan bij de nertsens. Bij enkele bedrijven was de serologie positief, dit betrof vrijwel altijd bedrijven die al bekend waren met een SARS-CoV-2 infectie (PCR positief). In 1 geval wordt naar aanleiding van een onverwachte positieve serologie aanvullend onderzoek gedaan op het betreffende bedrijf. Het Early Warning systeem (EWS), waarvoor bedrijven elke week maximaal 5 overleden dieren moeten insturen naar de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD), heeft sinds het vorige signaal bij 8 bedrijven een besmetting met SARS-CoV-2 aan het licht gebracht. Op dit moment zijn er in totaal 17 locaties waar een besmetting met SARS-CoV-2 is aangetoond. Deze locaties zijn geruimd door de NVWA. Alle besmette bedrijven liggen in de GGD-regio's Brabant Zuidoost, Hart voor Brabant en Limburg Noord. De GGD'en hebben onderzoek gedaan naar besmettingen bij medewerkers op deze bedrijven. Voorlopige resultaten laten zien dat op het merendeel van deze bedrijven een of meerdere medewerkers positief testen voor SARS-CoV-2, waarbij de uitslagen vaak passend zijn bij een doorgemaakte infectie, maar ook regelmatig recente infecties worden gevonden. Tot nu toe is door whole genome sequencing vastgesteld dat bij twee medewerkers het virus het meest overeenkomt met een nertsensstam. In de Handreiking COVID-19 nertsensbedrijven is een link naar het hygiëneprotocol voor nertsensbedrijven op de NVWA-website toegevoegd. De landelijke maatregelen, zoals aangifteplicht, het vervoersverbod voor nertsens en het bezoekersverbod zijn nog steeds van toepassing. Er is, door verhoogde sterfte, bij een adres dicht bij een van de geruimde nertsensbedrijven, onderzoek naar SARS-CoV-2 gedaan bij gehouden konijnen, alle uitslagen waren negatief. Ook is er een vrijwillige inventarisatie en bemonstering bij grote konijnenfokkers gedaan, de uitslagen van deze onderzoeken worden volgende week verwacht. Bronnen: NVWA, GGD BZO, GGD HvB, GGD LN, [NVWA](#), GD, [WBVR](#), [Kamerbrief 15 juni](#). (SARS-CoV-2)

3517 COVID-19 in Nederland (vervolg)

Sinds 27 februari tot en met 24 juni 10.00 uur zijn 49.914 patiënten met COVID-19 gemeld in Nederland. Hiervan zijn 11.863 patiënten opgenomen (geweest) in een ziekenhuis en 6.100 patiënten als overleden geregistreerd. De helft van de opgenomen patiënten is 69 jaar of ouder, van de overleden patiënten was de helft 83 jaar of ouder. In figuur 1 is het aantal nieuwe COVID-19 meldingen per 100.000 inwoners per gemeente in de afgelopen 14 dagen weergegeven. In de week van 11 juni tot en met 17 juni 2020 was de totale sterfte in Nederland niet verhoogd.

Dagelijks wordt een rapport van de epidemiologische situatie rond COVID-19 in Nederland op de [RIVM website](#) gepubliceerd. De actuele LCI richtlijn voor COVID-19, met de meest actuele casusdefinitie en informatie over diagnostiek, behandeling en maatregelen, is [hier](#) te vinden en wordt regelmatig geactualiseerd. Deze week is in het [protocol van het bron-en contactonderzoek \(BCO\)](#) een korte paragraaf opgenomen over BCO rondom buitenlandse toeristen en contactonderzoek in vliegtuigen. Het beleid voor de nauwe contacten van asymptomatische geïnfecteerden is in lijn gebracht met het beleid voor de huisgenoten: nauwe contacten gaan in quarantaine tot 72 uur na de testafname, waarna de quarantaine wordt opgeheven indien de index geen klachten heeft ontwikkeld. Ook is op de website van de rijksoverheid een eerste versie van het [coronadashboard](#) te vinden met verschillende landelijke en regionale indicatoren van de stand van de epidemie.

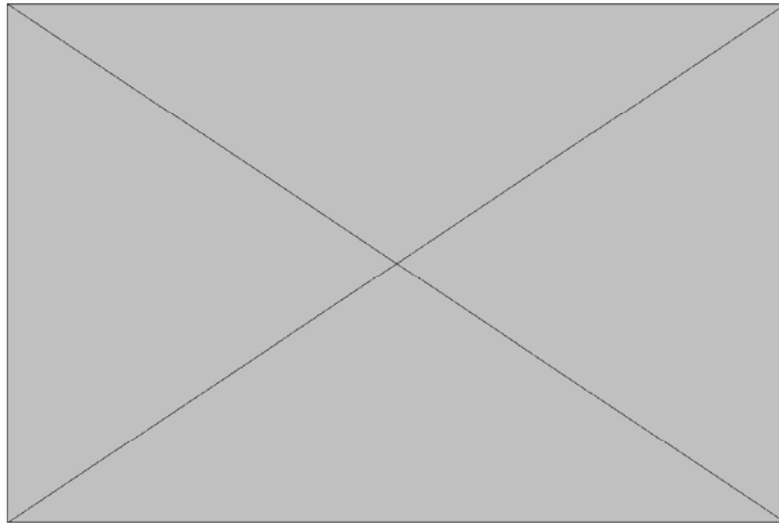

Figuur 1. Aantal nieuwe COVID-19 meldingen per 100.000 inwoners per gemeente in de afgelopen 14 dagen, met GGD meldingsdatum van 11 t/m 25 juni. De zwarte lijnen geven de grenzen van de GGD-regio's weer. Bron: RIVM.

Effectief reproductiegetal R

Het geschatte effectieve reproductiegetal ligt deze week net boven de 1 (Figuur 2). Het getal wordt berekend op basis van eerste ziektedagen van voor COVID-19 in het ziekenhuis opgenomen patiënten. De meest aannemelijke waarde van het reproductiegetal is weergegeven als paarse lijn in Figuur 2. Wanneer de rode lijn in de bovenste figuur een stijgende trend heeft is het reproductiegetal groter dan 1, wanneer de rode lijn een dalende trend heeft is het reproductiegetal kleiner dan 1. Als er weinig ziekenhuisopnames zijn of als er nog veel ziekenhuisopnames verwacht worden, is de bepaling van een reproductiegetal onzeker en is de onzekerheidsmarge groter (paars, het 95% betrouwbaarheidsinterval). Bij lage aantallen ziekenhuisopnames wordt de onzekerheid van het reproductiegetal groter en kan deze meer schommelen. Als de schatting boven de waarde 1 komt, moet eerst naar de bandbreedte

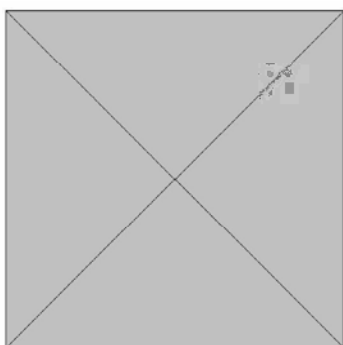
worden gekeken voordat er conclusies kunnen worden getrokken.

Figuur 2. Het effectief reproductiegetal R voor Nederland. Bron: RIVM.

GGD Teststraten

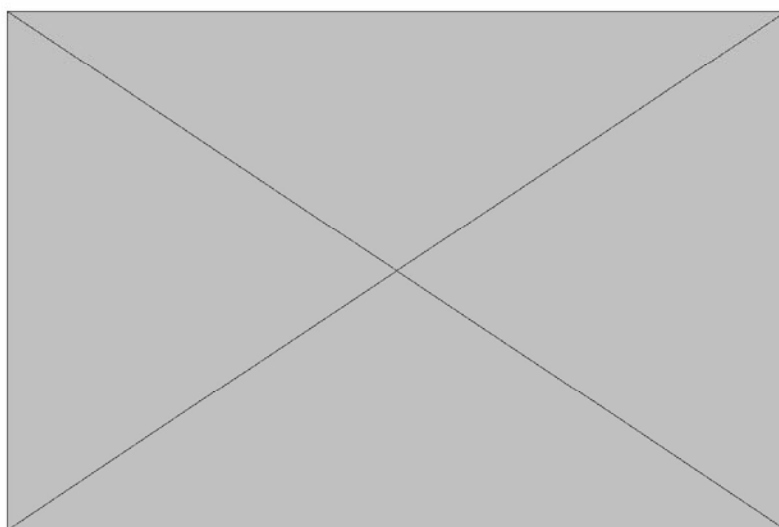
Sinds 1 juni 2020 kan iedereen in Nederland met (milde) klachten zich laten testen op COVID-19 in de GGD teststraten. Mensen kunnen zichzelf aanmelden voor een test of getest worden vanwege bron- en contactonderzoek. Tussen 1 juni en 25 juni, 10.20 uur zijn er 201.254 testen afgenomen op de GGD testlocaties. Van 191.876 van de afgenomen testen zijn de uitslagen bekend, 1,3% (2514) van de testen was positief. Het percentage positieve uitslagen neemt af. In week 23 was 2% van de testen positief voor het coronavirus, in week 24 was dit 1,5%, in week 25 0,9% en in week 26 tot nu toe 0,7%. In alle GGD regio's ligt het percentage positieve testen onder de 2% in de afgelopen 14 dagen (Figuur 3). Van alle 2.514 positieve testen sinds 1 juni op de GGD testlocaties waren er 401 afgenomen in het kader van een bron- en contactonderzoek (BCO) door GGD'en (16%).

Figuur 3. Percentage positieve testen op de GGD testlocaties, per GGD regio, in de afgelopen 14 dagen. Bron: CoronIT.

COVID-19 infecties per beroepsgroep

In Tabel 1 is weergegeven dat op basis van meldingen werknemers in de gezondheidszorg en die werken met dieren of dierlijke producten de 2 belangrijkste beroepsgroepen zijn onder mensen die mogelijk op het werk zijn besmet. Dit past bij de gerapporteerde COVID-19 clusters en uitbraak die momenteel spelen in zorginstellingen en de vleesverwerkende industrie. Bron: RIVM.

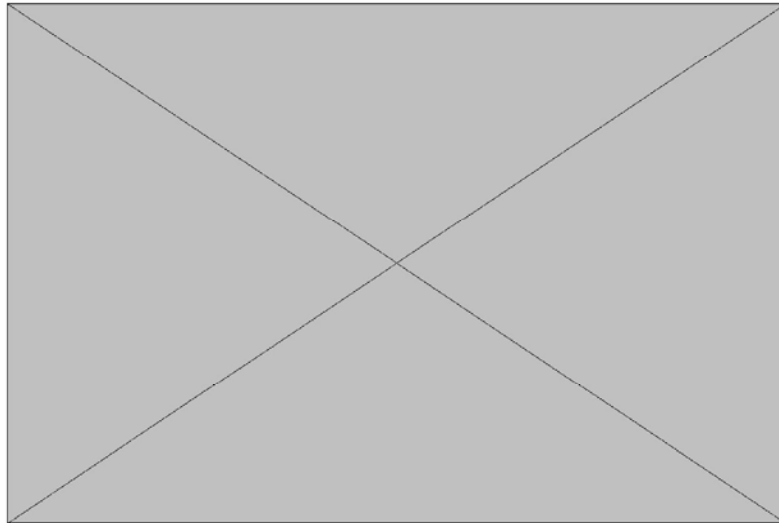

Tabel 1. Beroepen van mensen die mogelijk op werk zijn besmet met SARS-CoV-2. Bron: RIVM.
(SARS-CoV-2)

Buitenlandse signalen

3500 Verspreiding SARS-CoV-2 in Europa en wereldwijd (vervolg)

In Europa (EU/EEA en Verenigd Koninkrijk) zijn tot en met 25 juni 1.529.484 bevestigde COVID-19 patiënten gerapporteerd, van wie 175.720 patiënten zijn overleden. Het aantal wereldwijd gerapporteerde patiënten bedraagt tot en met 25 juni 9.394.607 waaronder 482.468 sterfgevallen. De hoogste aantallen nieuw bevestigde gevallen zijn gerapporteerd in Brazilië (42.725), de Verenigde Staten (34.339), India (16.922), Rusland (7.176) en Zuid-Afrika (5.688). In Figuur 3 worden de hoogste incidenties in de afgelopen 14 dagen per 100.000 inwoners weergegeven wereldwijd, met zeer hoge incidenties in een aantal Zuid-Amerikaanse landen. Bronnen: [ECDC](#), [WHO situation reports](#).
(SARS CoV-2)

Jaarrapportages en overige publicaties

3554 NethMap / MARAN 2020: Jaarlijkse rapportage antibioticaresistentie en -gebruik in Nederland

De jaarlijkse rapportage NethMap/MARAN 2020 bevat gegevens over het antibioticagebruik en -resistentie, zowel bij mensen als bij dieren. Over het algemeen blijft in Nederland de antibioticaresistentie bij mensen stabiel. In 2019 zijn nauwelijks stijgingen in resistentie gevonden. Bij sommige bacteriesoorten neemt de resistentie tegen bepaalde antibiotica zelfs iets af ten opzichte van de voorgaande jaren. Ook het aantal bacteriën dat resistent is tegen meerdere verschillende antibiotica tegelijkertijd, en daardoor moeilijker te behandelen, neemt niet toe. Er blijft echter, gezien de wereldwijde ontwikkelingen, alle reden voor waakzaamheid, zodat veranderingen op tijd kunnen worden opgemerkt. Huisartsen schreven in het afgelopen jaar iets minder vaak een antibioticakuur voor als de jaren daarvoor. In ziekenhuizen neemt het totale antibioticagebruik nog licht toe. Dierenartsen schreven in 2019 minder antibiotica voor dan in 2018. Vergeleken met 2009, het referentiejaar, is de verkoop met bijna 70 procent verminderd. Voor landbouwhuisdieren zijn de afgelopen jaren bijna geen antibiotica gebruikt die belangrijk zijn om infecties bij de mens te behandelen (met name 3e en 4e generaties

cefalosporines en fluoroquinolonen). Ten opzichte van 2018 is de antibioticaresistentie in de verschillende diersectoren gelijk gebleven of licht afgenomen. Het percentage ESBL-positieve dieren is verder afgenomen in alle diersectoren. De grootste daling over de afgelopen 5 jaar van ESBL-producerende darmbacteriën wordt gezien bij vleeskuikens en op kippenvlees. Het onderzoeksrapport NethMap 2020 is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de SWAB (Stichting Werkgroep Antibioticabeleid) en het Centrum voor Infectieziektebestrijding van het RIVM. MARAN is een samenwerking van Wageningen Bioveterinary Research, Wageningen Food Safety Research, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, het RIVM, Universiteit Utrecht en Autoriteit Diergeneesmiddelen. Bronnen: RIVM, [SWAB](#), [link naar NethMap rapport op RIVM-website](#).
(Jaarrapportages)

Auteur: (10)(2e)

Dit bericht is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde.

Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan.

De redactie is op werkdagen bereikbaar tussen 8.30 en 17.00 uur via (10)(2e)@rivm.nl. Het archief vindt u op [www.rivm.nl/organisatie](#)

Wilt u uw e-mailadres wijzigen of u aanmelden voor andere berichtenservices naast de huidige? Dat kan via [profiel bewerken](#).

Service

U ontvangt deze e-mail op het mailadres (10)(2e)@minvws.nl.

omdat u hebt aangegeven e-mailberichten te willen ontvangen.

[Aanmelden](#) | [Wijzig voorkeuren](#) | [Direct afmelden](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's

verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

10